

Nástin kvalifikačního a dalšího vzdělávání sociálních profesí v Německu a zkušenosti organizace Lebenshilfe Drážďany

- Beate Kursitza-Graf -

1. Právní základ v Německu a v Sasku
2. Různé profese
3. Best practise – Lebenshilfe Drážďany
4. Závěr

1. Vzdělávací systém v Německu

- Na federální úrovni existují pouze některé předpisy – tyto pak platí pro všechny
- Federalismus v Německu: Vzdělání je věcí jednotlivých spolkových zemí
- Ve spolkových zemích existují různé prováděcí zákony
- Obsah / osnovy vzdělávacích oborů mohou určovat zemská ministerstva

Ale:

- Dokončené vzdělání musí být uznáno všude!

2. Podmínky pro akreditaci poskytovaných služeb

- pro poskytování a hrazení služeb existují velmi diverzifikované předpisy z hlediska personálu a jeho kvalifikace
- např. pro „poměr personálu“ při poskytování stacionárních služeb: požadavek určitého poměru kvalifikovaných a nekvalifikovaných pracovníků
- v tzv. „zákoně o domovech“ je rovněž definováno, kdo je považován za kvalifikovaného pracovníka (potřebné vzdělání)
- upraveny jsou i požadavky na kvalifikaci vedoucích pracovníků těchto služeb

- zákonná úprava existuje i pro mateřské školy a dětské skupiny:
- saský zákon o mateřských školách a související saská vyhláška o kvalifikacích definují, jaký personál musí mít poskytovatel služeb v oblasti péče o předškolní děti, aby získal akreditaci a povolení k provozování svého zařízení
- orgán udělující povolení k provozování kontroluje dodržování předpisů a pravidelně od poskytovatele požaduje předložení veškerých dokladů!

System profesí (kvalifikace, studium) je v Německu velmi podrobně členěný:

- => vzdělávání pomocných profesí (získání předpokladů pro výkon profese)
- => učební obory (profesní kvalifikace)
- => odborná střední škola (profesní kvalifikace)
- => vysokoškolské vzdělání (bakalář, magistr, dříve diplom)

Pro práci s dětmi a mládeží:

Profese „vychovatel“ – tříletý vzdělávací kurs na odborné škole
nejedná se o učební obor, student nepobírá
učňovský plat, ale musí povinně absolvovat
předepsanou praxi

Pro práci s lidmi s postižením:

Profese „vychovatel – pečovatel pro práci s lidmi s postižením“
– tříletý vzdělávací kurs na odborné škole
nejedná se o učební obor, student nepobírá
učňovský plat, ale musí povinně absolvovat
předepsanou praxi

Pro práci se seniory a ošetrovatelskou péčí:

Profese geriatrický pečovatel – tříletý učební obor,

student pobírá učňovský plat, již během studia je zaměstnancem konkrétní organizace

- totéž platí pro zdravotnické profese
- plánuje se sjednocení kvalifikace pečovatelsko-ošetrovatelských profesí

Pomocné profese:

Sociální asistent nebo pomocný pečovatel – 2 leté studium

Zastoupeny jsou všechny úrovně kvalifikace:

- bez kvalifikace (nekvalifikovaní pracovníci)
- s dílčí kvalifikací (pomocné profese)
- s kvalifikací vychovatel – pečovatel pro práci s lidmi s postižením a vychovatel
 - => nemohou získat kvalifikaci přímo v Lebenshilfe, protože se jedná o vzdělání odborné středoškolské
- absolventi VŠ: sociální pedagog, pedagog pro práci s lidmi s postižením atd. pro různé odbornosti
- různé kvalifikace pro vedoucí pracovníky

Jak získáváme kvalifikované pracovníky v dnešní době, kdy jich je na trhu práce nedostatek?

- získávání kvalifikace při zaměstnání
- napojení na zaměstnavatele již v průběhu středoškolského či vysokoškolského studia prostřednictvím **praxí**
- v rámci Lebenshilfe Drážďany jsme zřídili oddělení, které se zabývá nábořem praktikantů, podporou stávajících praktikantů, koordinací a odbornou podporou práce praktikantů a jejich mentorů (vedoucích praxe) v jednotlivých zařízeních organizace Lebenshilfe
- Co to pro nás znamená: praktikant = budoucí odborník – nikoli levná pracovní síla navíc!

Například vychovatel – pečovatel pro práci s lidmi s postižením:

- musí v průběhu studia absolvovat různé praxe
- práce s dětmi,
- práce s dospělými,
- ošetrovatelská péče

=> všechny tyto pracovní oblasti sami nabízíme, tudíž jsme schopni umožnit studentům dlouhodobou praxi!

Např. studenti:

- absolvují v organizaci Lebenshilfe praxe s nejrůznějším tematickým zaměřením
 - sociální oblast,
 - intervence,
 - sociální management atd.
-
- nabízíme také možnost brigády pro žáky nižších stupňů škol
=> Takto lze vzbudit zájem o budoucí profesi!

Získávání kvalifikace při zaměstnání:

- nekvalifikovaní pracovníci (bez ukončeného vzdělání) jsou u nás rovněž žádanou pracovní silou
- nekvalifikovaným pracovníkům poskytujeme naše interní školení.

Cílem našich interních školení

- není nabytí státem uznané kvalifikace (výuční list, maturita), ale získání znalostí a dovedností
- v rámci školení jsou seznámeni se standardy, zásadami a programem organizace Lebenshilfe, získají základní znalosti potřebné pro práci s lidmi s postižením – tj. základy pro výkon svojí práce

Možnost „získání kvalifikace při zaměstnání“ v oboru vychovatel a vychovatel-pečovatel pro práci s lidmi s postižením:

- organizace Lebenshilfe poskytne zaměstnání na zkrácený úvazek (25 hodin týdně) a umožní docházku do školy 2 dny v týdnu mimo pracovní dobu (pracovník není povinen držet služby)
- praxi, která je během tříletého studia povinná, lze absolvovat v zařízeních organizace Lebenshilfe

=> Takto si můžeme vzdělávat své vlastní kvalifikované pracovníky (z nekvalifikovaných sil si vychováme kvalifikované), ale jen několik málo pracovníků ročně

Po získání kvalifikace při zaměstnání:

- pozice kvalifikovaného pracovníka
- úkoly kvalifikovaného pracovníka
- plat kvalifikovaného pracovníka!
- možnost převzít vedoucí pozici

Vedoucí pracovníci:

- pro výkon různých činností ve vedoucí pozici jsou zákonem stanoveny tzv. „doplňkové kvalifikace“
- např. odborný vedoucí pečovatel: pro získání kvalifikace je stanoveno 460 hodin doplňkového studia, po němž se pracovník může stát např. odborným vedoucím pečovatelské služby

A navíc:

- bez odborného vedoucího pečovatele nemůže být uzavřena smlouva se zdravotními pojišťovnami => nelze získat akreditaci pro poskytované služby

- Doplnková kvalifikace pro ředitele domovů nebo mateřských škol:
 - základní profesní kvalifikace nebo studium
 - praktická zkušenost s výkonem profese
 - doplnková kvalifikace
- na základě splnění těchto podmínek se může pracovník stát ředitelem zařízení, poskytované služby získají akreditaci a manažerská práce může být řádně honorována
- doplnkovou kvalifikaci lze získat při zaměstnání

- v organizaci Lebenshilfe Drážďany jsou zastoupeny formy kvalifikace
- požadavky na kvalifikaci se liší podle náplně práce (odpovědnosti) daného pracovníka
- podle náplně práce a požadované kvalifikace se řídí také odměňování personálu
- nabízíme naše interní školení (některá z nich jsou povinná pro nekvalifikované pracovníky), abychom splnili své vlastní nároky na kvalitu (není to naše povinnost)
- umožňujeme vzdělávání při zaměstnání (státem uznaná kvalifikace) a další kvalifikaci (např. pro vedoucí pozice)
- organizace Lebenshilfe za tímto účelem sjednává se svými pracovníky „Dohodu o vzdělávání“ (úprava nákladů, uvolňování ze zaměstnání, setrvání v podniku)

Děkuji Vám za pozornost!